

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

เมื่อทำการศึกษา วิวัฒนาการย่าน และชุมชนเมืองตรัง รวมถึงปัญหา และศักยภาพของพื้นที่ในบทที่ 5 ที่ผ่านมาแล้วนั้น สามารถสรุป พร้อมทั้งทำการเสนอแนะรูปแบบ แนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมต่อย่าน และชุมชนดังนี้

6.1 สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาพัฒนาการของย่าน และชุมชนตรัง สามารถสรุปได้ว่า ชุมชนแห่งนี้ เดิมเป็นชุมชนเกษตรกรรมเล็ก ๆ ที่มีการตั้งถิ่นฐานอยู่ริมน้ำ ตามรูปแบบของการตั้งถิ่นฐานของชุมชนชาวไทยโดยทั่วไป มีบทบาทเป็นชุมชนที่มีการค้าขายระดับชุมชนในยุคแรก ที่มีความเชื่อมต่อกับอำเภอกันตังที่เป็นเมืองท่า มีกิจกรรมทางการค้า และการเกษตรกรรมเป็นหลักในการประกอบอาชีพ ต่อมา ด้วยปัจจัยทางการเมืองที่มีการพัฒนาศูนย์กลางการปกครองจากอำเภอกันตัง ที่เป็นที่ราบระดับประเทศ โดยมีการย้ายศูนย์กลางการปกครองมาที่อำเภอบางรัก หรือที่ตั้งเมืองตรังในปัจจุบัน จึงมีการก่อสร้าง เส้นทางรถไฟ เป็นเส้นทางคมนาคมที่ใช้เชื่อมต่อเมืองตรังกับอำเภอรอบข้าง และเชื่อมต่อทั้งส่วนภูมิภาค รวมถึงส่วนกลาง เส้นทางรถไฟ เป็นปัจจัยหลักปัจจัยหนึ่ง ในช่วงที่เมืองเริ่มย้ายศูนย์กลางการปกครองมาที่ตำบลทับเที่ยง มีการตั้งถิ่นฐานโดยมีเส้นทางรถไฟ เป็นศูนย์กลาง การใช้ที่ดินในช่วงนี้ยังคงมีการค้า และบริการอย่างหนาแน่นริมเส้นทางรถไฟ แผ่ขยายโดยรอบเส้นทางรถไฟเป็นลักษณะรูปดาว เกิดเป็นตลาดที่สำคัญระดับภูมิภาค มีการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าทางการเกษตรในระดับจังหวัดใกล้เคียง และส่วนกลางเรื่อยมา จนในสมัยที่มีการปรับปรุงเส้นทางคมนาคม ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 1 เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจครั้งใหญ่ เนื่องจากเส้นทางคมนาคมทางถนน มีความสะดวก และรวดเร็วกว่า รวมถึงนโยบายในการกำหนดศูนย์กลางระดับภูมิภาค เป็นอีกปัจจัยที่ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลง ในช่วงนี้การใช้ที่ดินบริเวณย่านการค้าศูนย์กลางเมืองที่เดิมมีแนวแกนเกาะบริเวณเส้นทางรถไฟ เปลี่ยนมาเป็นเส้นทางถนนที่เชื่อมต่อกับอำเภอใกล้เคียง การตั้งถิ่นฐานกระจายออกตามเส้นทางถนน การค้า และบริการที่กระจุกตัวบริเวณเส้นทางรถไฟ เริ่มกระจายออก จำนวนการขนส่งทางรถไฟลดลงบทบาทด้านการค้าระดับภูมิภาค เริ่มลดลงเหลือเพียงระดับชุมชน แต่เนื่องจากระบบเศรษฐกิจของชุมชนขึ้นอยู่กับเกษตรกรรม ซึ่งยังคงให้ผลผลิตที่ดี มีการส่งออกผลผลิตอย่างต่อเนื่อง ตลาดที่อยู่บริเวณศูนย์กลางเมือง สามารถปรับเปลี่ยนให้รองรับปริมาณการค้า และบริการที่ลดลงได้เป็นอย่างดี ร่องรอยของความ

เจริญรุ่งเรืองในอดีต สะท้อนออกมาในรูปแบบของสถาปัตยกรรมที่เป็นในลักษณะอาคารพาณิชย์ คอนกรีต แบบซิโน – โปรตุเกส หัวศูนย์กลางเมือง เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของพื้นที่ รวมถึงสภาพภูมิประเทศของที่ตั้งเมืองซึ่งเป็นที่ราบลอนลูกฟูก ทำให้อาคารมีความสูง ต่ำสลับกับทั่วทั้งเมือง เป็นเหมือนลักษณะพิเศษที่ทำให้รูปแบบของเมืองตรงแตกต่างกับเมืองอื่น โดยลักษณะทางสถาปัตยกรรม สะท้อนให้เห็นถึง ความเป็นมา ศิลปะ และวัฒนธรรมของเมือง ที่ผสมผสานระหว่างหลายเชื้อชาติ ของคนในพื้นที่ ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงความเป็นมาของเมืองควรค่าแก่การรักษา โดยการพัฒนาใดๆ การศึกษาความเป็นมา และพัฒนาการของเมืองเป็นสิ่งสำคัญ

จากบทสรุปของพัฒนาการ ที่เป็นแนวทางของความเป็นมาของเมือง สามารถสรุปเป็นความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการการเป็นเมืองในแต่ละช่วงเวลาตามยุคต่าง ๆ ข้างต้น พบว่ารูปแบบการตั้งถิ่นฐานของเมืองตรงที่เป็นเมืองการค้าและบริการ เส้นทางในการคมนาคมเป็นปัจจัยหลักในการตั้งถิ่นฐานของชุมชน บทบาทของชุมชนเป็นศูนย์ทางการค้าและบริการระดับภูมิภาค ในยุคแรก และระดับชุมชนในปัจจุบัน และจากพัฒนาการของย่าน และชุมชนที่มีมายาวนาน ทำให้เกิดรูปแบบของย่าน และชุมชน ที่แสดงให้เห็นถึง เอกลักษณ์ ที่โดดเด่นในด้านสถาปัตยกรรม และวัฒนธรรม

แนวโน้มในอนาคตของย่าน และชุมชน เมืองตรงในอนาคต จากความหนาแน่นของศูนย์กลางเมืองเดิมที่มีการขยายตัว มีความเจริญรอบทิศทาง มีการตั้งถิ่นฐานริมเส้นทางถนนสายหลักที่เชื่อมต่อระหว่างอำเภอ เมืองขยายใหญ่ และไกลศูนย์กลางเมืองมากขึ้น เกิดย่านการค้าขนาดเล็กในระดับชุมชนทั่วมุมเมือง ย่านราชการไม่สามารถขยายตัวได้ เนื่องจากมีการค้าตั้งโดยรอบ ทำให้ส่วนราชการแยกตัวออกไปตั้งกระจายอยู่บริเวณชานเมือง ตามกรรมสิทธิ์ของที่ดินแต่ละหน่วยงาน ในส่วนชานย่านพักอาศัยริมถนนบริเวณรอบศูนย์กลางเมือง ก็มีการปรับเปลี่ยนเป็นการค้า และบริการกึ่งพักอาศัย

ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่คือการเสื่อมโทรมชานการค้าในตัวเมือง และการขยายตัวของเมืองอย่างไร้ทิศทาง โดยปัญหาในระดับเมืองคือ

- 1 ปัญหาทางด้านการจราจร คือ
 - ความหนาแน่นของการจราจรในช่วงเวลาเร่งด่วน
 - ผิวจราจรคับแคบ และขาดร่มเงา
 - ขาดป้ายบอกเส้นทางภายในเมือง
 - ขาดการบริการทางการขนส่งสาธารณะ

2 ปัญหาความเป็นระเบียบเรียบร้อย

- การรुक้าทางเดินสาธารณะ
- ความทรวดโถมของอาคารเก่าแก่
- การใช้ที่ดินผิดประเภท ขาดระเบียบ

โดยปัญหาในระดับย่านคือ

ย่านการค้าศูนย์กลางเมือง	ย่านร้านอาหารกึ่งผับ	ย่านพักอาศัย
<ul style="list-style-type: none"> - ปัญหาด้านการจราจร - ความทรวดโถมของอาคารเก่า - ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของพื้นที่สาธารณะ 	<ul style="list-style-type: none"> - การใช้ที่ดินผิดประเภท - ความปลอดภัยของผู้อาศัยใกล้เคียง - เสียงรบกวน 	<ul style="list-style-type: none"> - น้ำท่วม การระบายน้ำชุมชนริมน้ำ - ความทรวดโถมอาคาร

จากการศึกษาในทุก ๆ ด้านสามารถเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาได้ในข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

6.2 ข้อเสนอแนะแนวทาง

ในการเสนอแนะแนวทางของการพัฒนาย่าน และชุมชนนั้น จำเป็นต้องพิจารณาถึงศักยภาพ ปัญหา ดังที่ศึกษาในบทที่ 5 มาเพื่อประกอบเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาย่าน และชุมชนต่อไป ดังนี้

6.2.1 ข้อเสนอในทางปฏิบัติของพื้นที่ย่านการค้า

6.2.1.1 ย่านการค้าศูนย์กลางเมือง

สำหรับย่านการค้าใจกลางเมืองเก่า จะเห็นได้ว่า เป็นพื้นที่เมืองที่ยังคงความสำคัญด้านกิจกรรมทางการค้า ดังในระดับย่านชุมชน และเมืองตามประเภทสินค้าและบริการ ด้านประวัติศาสตร์มีองค์ประกอบที่มีคุณค่า เช่น อาคารทางสถาปัตยกรรมเก่า การวางผังเมือง นำไปสู่ความสำคัญทางด้านการท่องเที่ยวด้วยตลอดจนวิถีการดำเนินชีวิตของชาวตรังที่ได้ผสมผสานไปกับการประกอบกิจการทางการค้าจากเหตุผล และความสำคัญดังกล่าวจึงนำไปสู่การวางนโยบายและการปฏิบัติเพื่อการนำไปสู่ การพัฒนาย่านการค้ารวมไปถึงย่านการค้าเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของเมืองตรังในแนวทางและมุมมองที่เหมาะสม

ย่านตลาดศูนย์กลางเมืองปัญหาศูนย์กลางเมืองเริ่มเสื่อมโทรมเนื่องจากความหนาแน่นของใจกลางเมืองไม่สามารถขยายออกไปได้ แนวทางในการพัฒนาย่านศูนย์กลางเมืองจากแนวทางการพัฒนาชุมชนของ กรินทร์ กลิ่นขจร (2544) ให้คำกล่าวของ new urbannism ว่าชุมชน ควรจะมีลักษณะกระชับตัว (Compact) รวมไว้ซึ่งความสะดวกสบาย และสามารถตอบสนองความต้องการของคนเดินถนนและการขนส่งมวลชนได้ในขณะเดียวกัน ดังนั้นแนวทางในการพัฒนาย่านการค้ากลางเมือง จากปัญหาด้านระบบขนส่งมวลชนภายในที่มีราคาแพงและเส้นทางในการให้บริการไม่ทั่วถึงทุกชุมชน ทำให้คนในชุมชนนิยมใช้รถส่วนตัวในการเดินทาง ก่อให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัดในเวลาเร่งด่วนตามมา รวมถึงปัญหาการจราจรที่จอดรถไม่พอมีการบุกรุกพื้นที่ทางเดินสาธารณะในหลาย ๆ พื้นที่ โดย กรินทร์ กลิ่นขจร (2544) กล่าวถึงลักษณะของชุมชนที่ดี และความดีงามของชุมชนยังยืนยันว่าควรประกอบไปด้วยเครือข่ายถนนและทางเดินเท้าที่เป็นมิตรต่อคนเดินถนน ซึ่งรวมตัวกันเป็นเสมือนห้องสาธารณะภายนอกอาคาร (outdoor public room) ที่ถูกกำหนดโดยนิยามเชิงที่ว่าง (spatial definition) โดยออกแบบถนนให้มีขนาดไม่กว้างนัก ปกคลุมด้วยร่มเงาแนวต้นไม้สองข้างทางและมีระบบเครือข่ายเชื่อมต่อถึงกันในรูปแบบการวาง (gridiron pattern รวมทั้งยังอนุญาตให้มีที่จอดรถริมถนน (on-street parking) เพื่อจุดมุ่งหมายในการห้ามปรามให้ขับรถด้วยความเร็วสูงในเขตชุมชน ซึ่งเป็นการสร้างสภาวะแวดล้อมที่มีความปลอดภัยแก่คนเดินถนน

ดังนั้นจากแนวทางการพัฒนาชุมชนที่ยังยืนยันพบว่ามีการพัฒนาคือ

- 1) การวางแผนการใช้ที่ดินแบบผสมผสานมีการเชื่อมต่อกันในลักษณะกระเบื้องโมเสกวางแบบให้สถานที่ทำงาน เล่น นอน ค้าขาย และใช้ชีวิตในเมืองนั้นอยู่ใกล้ชิดและสอดคล้องประสานกัน คือละแวกบ้านมีการผสมผสานมีการพัฒนาชุมชนโดยสร้างสรรค์ที่ว่าง (spacc – making development)
- 2) พัฒนาทางเดินเท้าให้สะดวก ร่มรื่น ห้ามตั้งสินค้า รุกล้ำทางเดินเท้า สร้างข้อกำหนดและบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืน
- 3) สร้างข้อกำหนดในการจอดรถริมถนนที่ไม่กีดขวางการจราจร
- 4) ห้ามจอดรถในพื้นที่ที่มีเส้นทางคมนาคมที่คับแคบ
- 5) ย่านการค้าที่มีความเสื่อมโทรมก็ควรบรรจงค้ำให้มีการปรับปรุงดูแลไม่ให้เสื่อมโทรม

ด้านการจัดการ

1. ภาครัฐหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องควรมีนโยบายที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมมากขึ้น การปรับปรุงโครงสร้างการบริการสำหรับจัดการในเรื่องอนุรักษ์หรือการคุ้มครองทางสถาปัตยกรรม และวัฒนธรรมที่มีคุณค่าเหล่านี้ในแนวทางที่ถูกต้องชัดเจนและเหมาะสมกับท้องถิ่น เช่น ศูนย์การท่องเที่ยวจังหวัดตรัง และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ควรเข้ามาส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชนอย่างจริงจัง ในปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกำลังเป็นที่นิยม และสอดคล้องกับนโยบายการท่องเที่ยวของจังหวัด ทั้งนี้ควรส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงเที่ยวชมสถาปัตยกรรม ย่านศูนย์กลางเมือง และสัมผัสวัฒนธรรม วิถีชีวิต เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาดังกล่าว เช่น เป็นผู้นำเที่ยว

2. ศึกษา และสำรวจพื้นที่ เสนอแนะเส้นทางท่องเที่ยวในชุมชน เส้นทางท่องเที่ยวประเภทเน้นชมวิถีชีวิต และสถาปัตยกรรมโบราณในชุมชน สามารถเชื่อมต่อไปยังชุมชนใกล้เคียง มีการจัดทำแผนที่อำนวยความสะดวกทางด้าน ที่พัก ร้านอาหาร จุดเที่ยวชมที่น่าสนใจในชุมชนต่าง ๆ เช่น ตอนเช้ารับประทานอาหารเช้า ประเภท หมูย่าง ต้มช้ำ กาแฟที่บริเวณถนนห้วยยอด แล้วเดินเชื่อมต่อไปยัง ถนนราชดำเนิน เที่ยวชมสถาปัตยกรรมเก่าแก่ ย่านศูนย์กลางเมือง แวะชมการทำขนมเค้ก และอาหารพื้นเมือง ระหว่างทางจะมีสมาคมชาวจีน และศาลเจ้าให้เห็นโดยทั่วไป แล้วค่อยเดินทางไปที่ท่องเที่ยวโดยรอบของจังหวัดจำพวกสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประเภทเกาะ แก่งต่าง ๆ ตอนเย็น กลับมารับประทานอาหาร ฟังเพลง บริเวณถนนเพลินพิทักษ์ และถนนรัชฎา แล้วค่อยเข้าพักในโรงแรมที่มีให้เลือกหลากหลายระดับ เป็นต้น

3. พิจารณาเพื่อขึ้นทะเบียน อาคารอนุรักษ์หรือสร้างแรงจูงใจ กับเจ้าของอาคารเก่าแก่ที่ยังมีสภาพดีมีกำหนัดมากขึ้น เช่น การลดภาษีสำหรับเจ้าของอาคาร ส่วนอาคารที่มีสภาพทรุดโทรม อาจก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัย ควรมีการออกกฎ ให้มีการพัฒนาปรับปรุง

4. การรณรงค์ให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีจิตสำนึกหวงแหนในวัฒนธรรมของตน

5. ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการ และผู้ที่มีความชำนาญในด้านการอนุรักษ์ และสืบค้น ความเป็นมาของอาคารแต่ละประเภท รวมทั้งการก่อสร้างอาคารซ่อมแซม สถาปัตยกรรม เช่น เทคนิคในการซ่อมแซม การใช้วัสดุในการซ่อมแซม เพื่อคงคุณค่าทางสถาปัตยกรรมให้คงอยู่ในแนวทางและรูปแบบที่เหมาะสม

6. ปัจจุบันองค์กรเอกชนและส่วนกลางรวมถึงประชาชนเมืองตรังต่างให้ความสนใจกับท้องถิ่นมากขึ้น ทั้งเรื่องอาคารแก่สิ่งแวดล้อมและทางสังคม และวัฒนธรรม

ดังนั้นการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนนับเป็นความสำคัญต่อการพัฒนาเมืองจะช่วยเป็นข้อมูลพื้นฐานเป็นแนวทางนโยบายที่จะนำไปสู่การปฏิบัติที่เหมาะสมและไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1. ควรมีการตั้งคณะกรรมการที่ส่วนหนึ่งมาจากการคัดเลือกในชุมชน ผู้เชี่ยวชาญที่มาจากส่วนกลาง ที่จะเป็นตัวแทนในการดูแลแนวทางในการวางข้อกำหนด เป็นกฎหมายกำหนดให้พื้นที่ย่านตลาดเทศบาลเก่าและพื้นที่ใกล้เคียง รวมถึงบางอาคารเป็นเขตอนุรักษ์สถาปัตยกรรมและวัฒนธรรม ทางพาณิชย์กรรมของเมือง เพราะเป็นจุดกำเนิดในการเป็นย่านการค้าจุดแรกหลังจากการย้ายเมือง ถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของกิจกรรมการค้าในพื้นที่ ย่านการค้าใจกลางเมืองเก่าและสำหรับเมืองตรัง เมืองแห่งศูนย์กลางทางการค้าในอดีตและประกอบกิจการทางการค้าตลอดมา ย่านการค้าแห่งนี้จึงเป็นเหมือนหัวใจในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของเมือง การขยายตัวของเมืองก็กระจายไปจากย่านการค้าเก่าแก่แห่งนี้ รวมถึงวัฒนธรรมวิถีชีวิตความเป็นอยู่ตัวตนของเมืองจึงเป็นบริเวณที่มีความสำคัญทั้งทางการค้าและเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์เชิงพาณิชย์กรรมที่สำคัญที่ยังคงพบเห็นได้ในปัจจุบันมีคุณค่าเป็นเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมของเมือง

2. หน่วยงานของภาครัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบ เช่น เทศบาลควรพิจารณาออกเทศบัญญัติ กฎหมาย ให้มีเนื้อหารายละเอียดมากขึ้นมีความชัดเจนกว่าที่เป็นอยู่ในการควบคุม การใช้ที่ดิน อาคารที่จะปลูกสร้างในพื้นที่ เพราะข้อกำหนดและกฎหมายเดิมไม่มีการกล่าวถึงการรักษาคุณค่าของสถาปัตยกรรมและวัฒนธรรมของเมืองตรัง ซึ่งน่าเสียดายเพราะปัจจุบันมีการปลูกสร้างอาคารสมัยใหม่ขึ้นในบางพื้นที่แตกต่างกับลักษณะอาคารเดิมทำให้เอกลักษณ์ของเมืองสูญหายไป แต่ยังคงมีบางอาคารที่ยังรักษาเอกลักษณ์ดั้งเดิมไว้ได้ ดังนั้นควรมีการหันมาให้ความสำคัญกับสถาปัตยกรรมเชิงพาณิชย์ในเมืองที่ยังคงเหลืออยู่และให้ความรู้ความเข้าใจ เสนอแนะกับประชาชนที่จะก่อสร้างสิ่งก่อสร้างเพิ่มเติมในย่านนี้ เช่น อาจมีการกำหนดรูปทรงของสิ่งก่อสร้างตามสีอาคารวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง การซ่อมแซมอาคารเดิมที่ชำรุดทรุดโทรม ให้มีความสอดคล้องกับลักษณะสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น

3. การออกกฎหมายแม่บทและกฎหมายผังเมืองรวมเพื่อกำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์ที่ดิน เนื่องจากผังเมืองรวมของเทศบาลนครตรังที่มีการกำหนดรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ย่านการค้าบริเวณศูนย์กลางเมืองเป็นย่านการค้า พื้นที่สีแดง ที่เป็นพื้นที่

พาณิชย์กรรม และที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก ซึ่งพื้นที่บริเวณนี้ ไม่ได้ให้ความสำคัญถึงเอกลักษณ์ของย่านการค้าเก่าแก่ ไม่มีการวางข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบ และลักษณะอาคารที่มีความสำคัญทางด้านความเป็นมาของเมือง ควรมีการวางผังเฉพาะ ในพื้นที่ย่านเก่าแก่ของเมืองเพื่อการอนุรักษ์ ปรับผังที่มีอาคารทางสถาปัตยกรรมเก่าแก่ อาคารแถวที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนในอดีต จากพื้นที่สีแดง ให้เป็นพื้นที่สีน้ำตาล เพื่อการอนุรักษ์ โดยห้ามมิให้มีการก่อสร้างต่อเติม รื้อถอนอาคารก่อนการได้รับอนุญาตจากเทศบาล และกำหนดให้เป็นพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการพักอาศัย และการค้า โดยเป็นการค้าที่ไม่มีผลกระทบต่ออาคาร และควบคุมกิจกรรมประเภทอุตสาหกรรมในพื้นที่

4. ควรมีการพัฒนาปรับปรุง การคมนาคมระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ และการศึกษา เช่นย่านตลาดเทศบาล และโดยรอบที่มีเส้นทางคมนาคมคับแคบ ให้มีการปรับปรุงข้อกำหนดการเดินรถทางเดียวในเส้นทางที่คับแคบ ในช่วงเวลาเร่งด่วน ในเส้นทางที่มีความหนาแน่นของการจราจร

5. การวางแผนและการพัฒนา ควรให้มีการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น เพราะมีความคุ้นเคย รู้จักพื้นที่ และความสำคัญขององค์ประกอบเป็นอย่างดี รวมถึงสามารถพัฒนาตามความต้องการของชุมชน ซึ่งจะส่งผลดีต่อชุมชนในระยะยาว และตรงวัตถุประสงค์ ที่ต้องการพัฒนา ควรให้ออกสภาก่อตั้งให้มีโอกาสแก่ท้องถิ่นให้มีบทบาทในการดูแลเมืองของตนเอง

6. กฎหมายที่ให้อำนาจคณะกรรมการในการเข้าไปศึกษาตรวจสอบ ขอความร่วมมือติดตามอาคารเก่าแก่ที่มีสภาพดีและเป็นเอกลักษณ์

7. กฎหมายทางการจราจรและคมนาคม ที่ครอบคลุมการกำหนดเส้นทางเดินรถบริเวณย่านตลาดในบางเส้นทางที่คับแคบการกำหนดห้ามจอดรถ และบางสายของถนน ควรปิดเส้นทางเนื่องจากคับแคบมาก รถเข้าออกไม่สะดวกและไม่ปลอดภัยสำหรับผู้คนในการจับจ่ายสินค้า

ทางด้านกายภาพ

1. กลุ่มอาคารเก่าแก่ในพื้นที่ที่มีการสัมภาษณ์ประกวดและศึกษาสภาพและลักษณะอาคาร เพื่อขึ้นทะเบียนเป็นกลุ่มอาคารที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์เชิงพาณิชย์กรรม ควรมีการให้ความรู้ความเข้าใจเจ้าของอาคารให้เล็งเห็นถึงคุณค่า และเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว

ตามวิสัยทัศน์ของจังหวัดอีกทางหนึ่ง มีการจัดทำแผนผังและแผนที่ส่วนของอาคารอนุรักษ์ เป็นการรักษามรดกที่มีของเมือง ให้คนรุ่นหลังมีจิตสำนึกของเมืองมีที่มาที่ไปเข้าใจสภาพแวดล้อมและความเป็นมาของเมือง และร่วมกันพัฒนาได้อย่างสร้างสรรค์ รู้จักตัวตนของเมือง

2. ควรมีการปรับปรุงสิ่งบริการสาธารณะให้มากขึ้น สิ่งแวดล้อม การรักษาความสะอาดระบบขนส่งมวลชนภายในพื้นที่แก้ปัญหาการติดขัดของจราจรเนื่องจากประชาชนในพื้นที่นิยมใช้ยานพาหนะของตนเอง เพราะบริการขนส่งมวลชน ไม่ครอบคลุมทุกเส้นทางมีจำนวนน้อยยรอนานและมีราคาค่อนข้างแพงกว่าการใช้ยานพาหนะของตนเอง ก่อให้เกิดปัญหาที่จอดรถและการจราจรติดขัดในช่วงเวลาเร่งด่วน ควรจัดให้มีที่จอดรถและเพิ่มรถขนส่งมวลชนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ไม่มียานพาหนะเป็นของตนเอง จัดสภาพแวดล้อม เช่น ทางเท้า ร่มเงา แสงสว่าง นอกจากนี้จะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในพื้นที่แล้วยังเป็นการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่นิยมจับจ่ายเดินเที่ยวชมย่านตลาดกลางเมืองอีกด้วย

6.2.1.2 ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติของพื้นที่ย่านของฝากริมถนนห้วยยอด

เนื่องจากริมถนนห้วยยอดมีร้านค้าแพที่เป็นร้านอาหารที่เปิดบริการในตอนเช้า และชาวร้านจะเปิดถึงช่วงสาย ๆ เย็นจะปิดลง

การกินกาแฟในช่วงเช้าทำให้ย่านนี้มีผู้คนเข้ามารับประทานอาหารและผู้คนที่เดินทางในช่วงเช้าปัญหาที่เกิดขึ้นมีเพียงระเบียบในการจอดรถและความปลอดภัยในการสัญจรเท่านั้น อาจมีการกำหนดเวลาในการจอดรถริมเส้นทางถนน และรักษาความสะอาด

ด้านการบริหารและการจัดการ

ควรมีการส่งเสริมร้านค้าและกิจกรรมการรับประทานอาหารเช้าในเชิงการท่องเที่ยว คือมีการติดป้ายบอกเส้นทางร้านอาหารจัดทำแผนที่ท่องเที่ยวเป็นการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวและพัฒนาเศรษฐกิจการค้าให้กับเมือง ด้านกายภาพ ควรมีการปรับปรุงการสาธารณะเพิ่มขึ้นและสอดคล้องกับโครงการของทางเทศบาล เช่น การพัฒนาปรับปรุงทางเดินทำให้เกิดความร่มรื่น ระบบขนส่งมวลชนและรถรับจ้าง ให้เพียงพอแก่ประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว

6.2.1.3 ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติของย่านร้านอาหารกึ่งผับในช่วงเวลากลางคืน

สำหรับร้านอาหารกึ่งผับในเวลาค่ำคืนเป็นลักษณะของร้านอาหารสมัยใหม่ มีการเปิดเพลงเสียงดังเปิดเครื่องฉายฟุตบอล และมีการขายอาหารและเครื่องดื่มประเภทแอลกอฮอล์

เนื่องจากเดิมที่เมื่อ 6-10 ปีก่อน สถานที่ท่องเที่ยวกลางคืนมีเพียงสวนอาหารและคาราโอเกะเป็นส่วนใหญ่ โดยกลุ่มลูกค้าจะเป็นผู้ใหญ่วัยทำงาน แต่ในปัจจุบันเนื่องจากความนิยมในการชมฟุตบอลของคนไทยเพิ่มมากขึ้นและนักเรียนนักศึกษาที่มักจะหาที่ท่องเที่ยวพบปะสังสรรค์กันมากขึ้น จึงเกิดเป็นกระแสร้านอาหารกึ่งผับเกิดขึ้นโดยทั่วไปของเมืองแต่จะหนาแน่นบริเวณถนนเพลินพิทักษ์และถนนรัชฎาทำให้กลุ่มคนมีทั้งวัยรุ่นวัยเรียนและวัยทำงานเข้าใช้บริการและนิยมใช้อย่างแพร่หลาย โดยร้านอาหารที่เกิดขึ้นมีการพัฒนามาจากบ้านพักอาศัยบริเวณสวนหรือบ้านสวนเดิม มีพื้นที่สวนด้านข้างก็ปรับเปลี่ยนเป็นสวนอาหาร ร้านอาหารกึ่งบาร์เปียร์กลางแจ้ง มีการเปลี่ยนแปลงสภาพการใช้อาคารทั่วตลอดเส้นถนนแต่ยังคงมีบ้านบางหลังยังคงเป็นพักอาศัยกึ่งพาณิชย์และพักอาศัย

ด้านการบริการและการจัดการ

- 1) ควรมีการควบคุมเวลาปิดเปิด ให้เป็นทางการและระดับของเสียงไม่ให้รบกวนตรวจตราสถานบันเทิงไม่ให้มีการเสพสิ่งเสพติดและทะเลาะวิวาท ส่งผลให้ผู้พักอาศัยข้างเคียงมีความรู้สึกไม่ปลอดภัยในการพักอาศัย
- 2) จัดระเบียบที่จอดรถรักษาความสะอาดบริเวณพื้นที่ป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจากการดื่มแอลกอฮอล์ ด้านกายภาพ พัฒนาปรับปรุงภูมิทัศน์เส้นทางสัญจรให้มีแสงสว่างเพียงพอทางเดินเท้าเป็นระเบียบเรียบร้อย

การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- 1) ควรออกกฎหมายกำหนดพื้นที่โซนที่มีการเปิดสถานบริการ ย่านร้านอาหารกึ่งผับ เพราะมีการเปิดสถานบันเทิงร่วมกับสวนพักอาศัยและสวนเกษตรกรรมเดิมอาจก่อความรำคาญแก่ผู้อยู่อาศัยเดิม จึงควรมีการกำหนดเวลาปิด - เปิด ที่แน่นอน ระดับเสียงที่ไม่รบกวนผู้อยู่อาศัย และการตั้งสถานบริการไม่ควรตั้งติดสถานศึกษาหรือสถานศาสนา เป็นต้น
- 2) การจอดรถและการจราจรควรเข้มงวดกับผู้ขับขี่ ห้ามไม่ให้เมาแล้วขับ มีการตรวจตรา พานะดัดแปลงส่งเสียงรบกวน ประชาชนยามค่ำคืน ไม่ให้จอดรถกีดขวางการจราจร

6.2.2 ข้อเสนอแนะและแนวทางในการปฏิบัติของย่านพักอาศัย

ย่านพักอาศัยเกิดขึ้นทั่วไปบริเวณชานเมืองในส่วนของย่านกลางเมืองก็เป็นการพักอาศัย กึ่งพาณิชย์กรรม ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าลักษณะของชุมชนเมืองดั้งเดิมมีการพักอาศัยอยู่ทั่วทุกพื้นที่แต่ อาจแบ่งย่านพักอาศัยได้ตามลักษณะของการตั้งถิ่นฐานกล่าวคือ

1) ย่านพักอาศัยดั้งเดิม คือ ที่มีการพักอาศัยมาก่อนตั้งแต่ยุคแรกและมีการย้ายเมือง โดยการพักอาศัยเป็นการตั้งถิ่นฐานริมน้ำ แสดงที่ตั้งริมน้ำได้แก่ ชุมชนดั้งเดิมคือ ชุมชนท่าจีน ชุมชนบางรัก ชุมชนควนขัน ชุมชนควนขนุน ชุมชนท่ากลาง เป็นต้น โดยปัญหาที่เกิดขึ้นของชุมชน ริมน้ำคือ แม่น้ำต้นเขินเป็นที่ลุ่มต่ำทำให้เมื่อมีน้ำฝนจะมีน้ำท่วมตลอดเส้นทางริมน้ำ ช่วงใดที่ฝน ตกติดต่อกันบ้านเรือนและพื้นที่เกษตรกรรมจะเกิดความเสียหาย

2) ย่านพักอาศัยยุคต่อมายุคตั้งเมืองการพักอาศัยในยุคนี้มีการพัฒนาระบบ สาธารณูปโภคและสาธารณูปการเพิ่มมากขึ้นมีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน หรือสื่อในเขต เทศบาลนั่นเองได้แก่ชุมชนตลาด ย่านราชการ ชุมชนวังตอ คลองน้ำเจ็ด ชุมชนฯลฯ เป็นต้น

3) ย่านพักอาศัยสมัยใหม่เป็นลักษณะหมู่บ้านจัดสรรสมัยใหม่ ที่ก่อสร้างพื้นบริเวณ ชานเมือง เช่น บริเวณเส้นทางไปสนามบิน จะมีหมู่บ้านสมัยใหม่มีราคาสูงและเป็นกลุ่มบ้านเดี่ยว มีบริเวณจากโครงการชั้นแนวหน้า เป็นย่านอำนวยความสะดวกครบครัน

ด้านการบริหารและการจัดการ

1. โดยภาพรวมของการจัดการย่านที่พักอาศัย ภาครัฐควรมีนโยบายในการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานและแสงสว่างในพื้นที่ย่านพักอาศัยดั้งเดิม ชุมชนดั้งเดิมที่ยังคงขาดแคลน และ เส้นทางคมนาคมคับแคบ เช่น เส้นทางเข้าออกชุมชนควนขันที่เชื่อมต่อกับเมืองมีเส้นทางที่แคบ มาก รถไม่สามารถสวนกันได้ทำให้ด้านหลังอาคารมีพื้นที่โล่งว่างไม่ได้ใช้ประโยชน์เป็นจำนวนมาก และในชุมชนเก่า ย่านพักอาศัยดั้งเดิมมักตั้งอยู่ริมน้ำ ควรมีมาตรการ ชูตรก คู คลอง เปิดทาง ระบายน้ำแก้ไขปัญหาน้ำท่วมที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ล่งผลให้ผู้พักอาศัยดั้งเดิมเกิดความเสียหายพื้นที่ทางการเกษตรเสียหายและพื้นที่ถูกทิ้งร้างว่างเปล่า

2. สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาพื้นที่พักอาศัยของตนเองให้มีกิจกรรมร่วมกัน ปรับพื้นที่ว่างของชุมชนให้เกิดกิจกรรม เช่น ห้องสมุดเล็ก ๆ ของชุมชนมีหนังสือพิมพ์บริการชาวบ้านและมีพื้นที่พบปะพูดคุย

ด้านกายภาพ

1. พัฒนาเส้นทางคมนาคมในชุมชนดั้งเดิมและขุดลอก คู คลอง จัดทำท่อระบายน้ำและทางเท้าเพื่อแก้ปัญหาหน้าท่วม
2. ก่อตั้งศูนย์รวมกิจกรรมขนาดเล็กในชุมชนเพื่อเป็นศูนย์ของชุมชนในการร่วมกิจกรรม
3. จัดตั้งแสงสว่าง เสาไฟในชุมชนให้เกิดความปลอดภัยมากขึ้น ในการเดินทางช่วงค่ำคืน
4. พัฒนา รณรงค์ส่งเสริมให้รักษาสถานประกอบพิธีศุภกรรมของจิตใจไม่ว่าจะเป็นศาลเจ้า วัดวาอาราม มัสยิด ให้อยู่ในสภาพดีเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชุมชน

การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1. มีการจัดควบคุมสิ่งแวดล้อมคือปัจจุบันมีการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ๆ และใหญ่ซ้อนทับสวนพักอาศัยโดยทั่วไปมีการบำบัดสิ่งปฏิกูลและน้ำเสียออกจากโรงงานเหล่านั้นควรมีการควบคุมก่อนปล่อยลงแหล่งน้ำธรรมชาติเพราะประชาชนยังคงใช้และตั้งถิ่นฐานอยู่ริมแม่น้ำเหล่านั้น
2. ให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการออกกฎหมายและวางแนวทางในการพัฒนาชุมชน เพราะเขาเป็นผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ย่อมมีความรู้และเข้าใจในตัวพื้นที่ดีกว่าส่วนกลาง

6.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาในครั้งต่อไป

ผลการวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาพื้นที่ชุมชนอื่น ๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ แนวทางในการพัฒนาย่าน และชุมชน โดยคำนึงถึงพัฒนาการ ความ เป็นมาของพื้นที่ การปรับตัวให้สามารถผ่านพ้นการเปลี่ยนแปลงไปของเศรษฐกิจของเมือง ระบบ กิจกรรม การใช้พื้นที่ในการทำกิจกรรม และวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่ เพื่อทำการพัฒนาโดยไม่ ทำลายระบบชุมชน และสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตที่สามารถให้ชุมชนดำรงอยู่ได้ต่อไป

แนวทางการศึกษาในอนาคตควรให้ความสำคัญในการศึกษารูปแบบชุมชนอื่น ๆ ที่ กำลังเผชิญ กับสภาวะความอยู่รอดกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดจาก นโยบาย แนวทางการ

พัฒนาจากส่วนกลาง ที่ส่งผลกระทบต่อชุมชน การปรับเปลี่ยนของชุมชนที่สามารถรักษาวัฒนธรรมความเป็นอยู่ ให้สืบทอดมาได้

เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนให้มากขึ้นเพราะการพัฒนาเมืองใด ๆ จะให้ข้อมูลที่ส่งผลต่อการพัฒนาอย่างแท้จริง เมื่อได้รับความร่วมมือจากสมาชิกในชุมชน และจะได้ผลอย่างยั่งยืนหากคนในพื้นที่ได้ให้การสนับสนุน และเกิดการร่วมมือกันในการพัฒนา